©2013 DAZCo, *Danesh Afarand Zistagen Co., IRAN*
ISSN: 2228-5849 *Quarterly of Education Strategies in Medical Sciences 2013; 6(3): 135-139*

Comparison between Academic Staffs and Students' Views about the Teacher's Evaluation Form in Theoretical Lessons

ARTICLE INFO

Article Type
Research Article

Authors
Alishiri Gh.H.[1] *MD,*
Azad Marzabadi E.* *PhD,*
Hosseini S.M.[2] *MD,*
Fajrak H.[2] *MSc,*
Nouri R.[2] *MSc*

*Behavioral Sciences Research Center, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
[1]Internal Department, Medicine Faculty, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
[2]Behavioral Sciences Research Center, Baqiyatallah University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Correspondence
Address: Baqiyatallah University of Medical Sciences, Nosrati Dead-End, South Sheykh Bahaei, Molasadra Street, Vanak Square, Tehran, Iran. Postal Code: 19395-5487
Phone: +982182482489
Fax: +982188053767
esfandearazad@yahoo.com

Article History
Received: April 19, 2013
Accepted: June 15, 2013
ePublished: August 2, 2013

ABSTRACT

Aims Determining the rate of success in achieving the training goals is one of the evaluation methods of teachers that often take place by students to lead to both a better quality of education and to be noticed in management decision. So, the teachers' evaluation forms must be agreed by both students and teachers. The goal of this study was to compare the views of students and teachers about the theoretical lessons evaluation questions.

Methods This analytical cross-sectional study has been done in faculty members and students of one of the medical universities of Tehran city in 2011-12 academic years and 129 faculty members and 120 students have been selected by accessible and simple sampling methods, respectively. The researcher-made device of data collecting was a two-part questionnaire consisted of teachers' demographic data and suggested items for students' evaluation of teachers form. The data were analyzed by independent T test and SPSS 18 software.

Results The average of questions properness score was 73.0±8.1 (50-100) from teachers viewpoint and was 61.7±26.9 (5-100) from students viewpoint ($p<0.001$). The highest weight from the teachers' viewpoint related to the "rate of teachers' interest and his activities to solve the students' scientific problems" and from the students' viewpoint related to "rate of teachers' authority to the subject".

Conclusion Academic staffs and students request for some changes in priorities and proportion of evaluation score for each question in current forms of teachers' evaluation at theoretical lessons.

Keywords Evaluation Studies as Topic; Faculty; Students; Theoretical Lessons

CITATION LINKS

[1] Students, perception of good and bad teaching: Report of a critical ... [2] Teacher evaluation using students' view point: Is it ... [3] Educational measurement, assessment and ... [4] Should tribunals be required to meet performance criteria and, if how would they be defined and ... [5] Human resources and the process of evaluation. [6] Performance evaluation of nursing faculty members: A qualitative ... [7] The relation between acceptance of teachers from the view point of students and how they evaluate teachers training ... [8] The view of faculties and medical students about evaluation of faculty teaching ... [9] Faculty members' viewpoints towards teacher evaluation process in Isfahan ... [10] Student evaluations: The ratings. [11] The effects of anonymity and manipulated grades on student ratings of ... [12] Comparison between the results of academic staff self assessment and those made by the students, faculty of medicine, Mazandaran university of ... [13] Academic staff and students' impressions on academic evaluation of ... [14] The view of faculties of Iran university of medical sciences about effect of evaluation on teaching ... [15] Is there any correlation between faculty evaluation scores and student ... [16] A survey of faculty opinions concerning student evaluations of ... [17] Correlation between student evaluation of teaching and students' ... [18] Evaluation of faculty members from viewpoint of medical students of Lorestan university of medical ... [19] A study of faculty member's evaluation form student's point of view at ...

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-22]

مقایسه نظرات اعضای هیات علمی و دانشجویان درباره فرم‌های ارزشیابی اساتید در دروس نظری

غلامحسین علیشیری MD
گروه داخلی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌ا...(عج)، تهران، ایران
اسفندیار آزاد مرزآبادی* PhD
مرکز تحقیقات علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌ا...(عج)، تهران، ایران
سیدمرتضی حسینی MD
مرکز تحقیقات علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌ا...(عج)، تهران، ایران
هنگامه فجرک MSc
مرکز تحقیقات علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌ا...(عج)، تهران، ایران
رضا نوری MSc
مرکز تحقیقات علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌ا...(عج)، تهران، ایران

چکیده

اهداف: تعیین میزان موفقیت در رسیدن به اهداف آموزشی از راه‌های ارزشیابی مدرسان است که معمولاً توسط دانشجویان صورت می‌گیرد تا هم سبب بهبود کیفیت آموزش شود و هم در تصمیم‌گیری مدیریتی مورد توجه قرار گیرد. پس فرم‌های ارزشیابی مدرسان توسط دانشجویان باید مورد توافق مدرسان و دانشجویان باشد. هدف از انجام این مطالعه، مقایسه دیدگاه اعضای هیات علمی و دانشجویان درباره سئوال‌های ارزشیابی دروس نظری اساتید بود.

روش‌ها: این مطالعه تحلیلی- مقطعی در اعضای هیات علمی و دانشجویان یکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی شهر تهران در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ انجام شد و ۱۲۹ نفر عضو هیات علمی به‌صورت در دسترس و ۱۲۰ دانشجو به روش نمونه‌گیری آسان انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسش‌نامه‌ای محقق‌ساخته دارای دو بخش داده‌های جمعیت‌شناختی مدرسان و گویه‌های پیشنهادی برای فرم ارزشیابی دانشجویان از مدرسان بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون T مستقل با کمک نرم‌افزار آماری SPSS 18 استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین امتیاز مناسب‌بودن سئوال‌ها از نظر مدرسان ۸/۱±۷۳/۰ (۱۰۰-۵۰) و از نظر دانشجویان ۲۶/۹±۶۱/۷ (۱۰۰-۵) بود (p<۰/۰۰۱). بالاترین وزن از نظر مدرسان مربوط به گویه "میزان علاقه استاد به تدریس و فعالیت در رفع مشکلات علمی دانشجو" و از نظر دانشجویان مربوط به گویه "میزان تسلط استاد بر موضوع درس" بود.

نتیجه‌گیری: اعضای هیات علمی و دانشجویان خواستار اعمال تغییراتی در اولویت‌بندی و سهم نمره ارزشیابی هر سئوال در فرم‌های جاری ارزشیابی مدرسان در دروس نظری هستند.

کلیدواژه‌ها: ارزشیابی، مدرسان، دانشجویان، دروس نظری

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۰۱/۳۱
تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۳/۲۶
* نویسنده مسئول: esfandearazad@yahoo.com

مقدمه

یکی از متداول‌ترین موضوع‌های ارزشیابی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی، ارزشیابی دانشجویان از اساتید است [۱]. تعیین میزان موفقیت در دستیابی به اهداف آموزشی، از راه‌های ارزشیابی استاد است [۲] که انجام آن، با جمع‌آوری داده‌های لازم درباره فعالیت‌های آموزشی استاد و مقایسه اطلاعات به‌دست‌آمده با معیار استاندارد یا معیارهای ازپیش‌تعیین‌شده امکان‌پذیر می‌شود. کم‌اعتباری و بی‌دقتی ابزار و روش‌های سنجش و اندازه‌گیری، سبب پیچیدگی فرآیند ارزشیابی استاد شده است، زیرا شیوه‌های به‌کارگرفته‌شده و منابع اطلاعاتی حاصل نمی‌تواند اطلاعات دقیق و بی‌غرضانه‌ای را ارایه نماید. به همین دلیل، بهتر است برای قضاوت نهایی ترکیبی از داده‌های ارزشیابی مورد استفاده قرار گیرد [۳].

به دلیل ادراکات متفاوت از مفهوم ارزشیابی عملکرد، دیدگاه‌های متناقضی دراین‌باره وجود دارد؛ به‌طوری‌که برای برخی ارزشیابی عملکرد منظری مهیب دارد که استقلال آنان را نابود می‌کند، اما برخی دیگر دیدگاه روشنفکرانه‌ای داشته و ارزشیابی عملکرد را ابزاری مفید برای توسعه حرفه‌ای می‌دانند [۴]. جوان و نوپابودن فرآیند ارزشیابی عملکرد اساتید از دیدگاه علمی که در جهان قدمتی کمتر از یک قرن [۵] و در ایران، سابقه‌ای حدود یک‌سوم قرن دارد [۶]، می‌تواند از دلایل عمده نظرات متفاوت به آن باشد.

ارزشیابی از اساتید، همیشه به‌راحتی مورد قبول قرار نمی‌گیرد. برخی مدیران، اساتید و دانشجویان مدعی هستند که این نوع ارزشیابی دارای پایایی و روایی است و در مقابل برخی آن را فاقد پایایی و روایی و در نتیجه غیرقابل استناد می‌دانند. اما علی‌رغم تمام اختلاف‌نظرها، برای تصمیم‌گیری در مورد میزان اثربخشی آموزش، به‌طور روزافزون از ارزشیابی‌های دانشجویان استفاده می‌شود [۷]. براساس نتایج *مینی*، ۶۷/۴٪ دانشجویان مسایل و اغراض شخصی خود را در تکمیل فرم‌های ارزشیابی تاثیر نمی‌دهند ولی تنها ۲۸/۶٪ اساتید به این موضوع باور دارند [۸]. *توتونچی* دیدگاه اعضای هیات علمی از محتوی و روند ارزشیابی اساتید را منفی گزارش می‌کند؛ ۷۴/۵٪ اعضای هیات علمی معتقدند که اغلب دانشجویان فرم‌های ارزشیابی را با بی‌قیدی و بدون مسئولیت تکمیل می‌نمایند [۹].

با توجه به اینکه ارزشیابی تکوینی یا همان بازخورد نتایج به استاد برای آگاهی از نقاط قوت و ضعف تدریس، جای خود را به ابزاری برای تصمیم‌گیری مدیریتی داده است، از هدف اولیه ارزشیابی استاد توسط دانشجو فاصله زیادی گرفته است [۱۰، ۱۱]. در حال حاضر ارزشیابی در برخی دانشگاه‌ها به‌صورت متمرکز و با فرم‌های طراحی‌شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی صورت می‌گیرد و متناسب با شرایط دانشگاه و دانشجویان، تغییراتی در برخی سئوال‌ها داده شده وبا حفظ اصل پرسش‌نامه، تنها سئوال‌هایی به آن اضافه شده است.

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-22]

هدف از انجام این مطالعه، مقایسه دیدگاه اعضای هیات علمی و دانشجویان درباره سئوال‌های ارزشیابی دروس نظری اساتید بود.

روش‌ها

این مطالعه تحلیلی- مقطعی در اعضای هیات علمی و دانشجویان یکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی شهر تهران در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ انجام شد. ۱۲۹ نفر عضو هیات علمی به‌صورت در دسترس و ۱۲۰ دانشجو به روش نمونه‌گیری آسان انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسش‌نامه‌ای محقق‌ساخته با محوریت فرمت پرسش‌نامه‌های وزارت بهداشت در ارزشیابی اساتید (اصلاح‌شده با استفاده از منابع معتبر علمی، مربوط به ارزشیابی تدریس نظری اساتید) و برای اساتید شامل دو و برای دانشجویان دارای یک بخش بود. بخش اول (فقط مربوط به اساتید) شامل داده‌های جمعیت‌شناختی اساتید (درجه علمی، محل فعالیت یا نام گروه آموزشی و سنوات فعالیت) و بخش دوم حاوی گویه‌های پیشنهادی برای فرم ارزشیابی دانشجویان از اساتید بود. سئوال‌ها در مقیاس پنج‌گزینه‌ای لیکرت به‌صورت "خیلی‌کم" (۱ امتیاز)، "کم" (۲ امتیاز)، "متوسط" (۳ امتیاز)، "زیاد" (۴ امتیاز) و "خیلی زیاد" (۵ امتیاز) طراحی شد. هر فرد با توجه به میزان مناسب‌بودن سئوال برای فرم ارزشیابی به آن امتیاز داد. روایی محتوایی آن به روش نظرخواهی از صاحب‌نظران و پایایی آن با استفاده از روش آلفای کرونباخ (۰/۸۸) تایید شد.

جدول ۱) توزیع فراوانی پاسخ اعضای هیات علمی و دانشجویان به مناسب‌بودن سؤال‌های ارزشیابی دروس نظری

گویه	خیلی‌کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی‌زیاد	میانگین
قدرت تفهیم و انتقال مطالب به دانشجو						
هیات علمی	---	---	۳۳(۲۵/۶)	۶۳(۴۸/۸)	۳۳(۲۵/۶)	۷۵/۰±۸/۸ (۷۰-۱۰۰)
دانشجو	۱۶(۱۳/۳)	۹(۷/۵)	۱۴(۱۱/۷)	۳۵(۲۹/۲)	۴۶(۳۸/۳)	۶۵/۰±۲۵/۵ (۲۰-۱۰۰)
میزان تسلط استاد بر موضوع درس						
هیات علمی	---	---	۲۴(۱۸/۶)	۶۲(۴۸/۱)	۴۳(۳۳/۳)	۷۲/۵±۱۲/۲ (۵۰-۱۰۰)
دانشجو	۱۴(۱۱/۷)	۱۴(۱۱/۷)	۸(۶/۷)	۳۸(۳۱/۷)	۴۶(۳۸/۳)	۶۵/۴±۲۳/۸ (۵-۱۰۰)
روش تدریس و میزان استفاده از وسایل کمک آموزشی						
هیات علمی	۱(۰/۸)	۴(۳/۱)	۴۷(۳۶/۴)	۶۱(۴۷/۳)	۱۶(۱۲/۴)	۷۳/۶±۷/۳ (۶۰-۱۰۰)
دانشجو	۷(۵/۸)	۵(۴/۲)	۲۴(۲۰)	۴۹(۴۰/۸)	۳۵(۲۹/۲)	۶۵/۲±۲۸ (۵-۱۰۰)
میزان علاقه استاد به تدریس و فعالیت در رفع مشکلات علمی دانشجو						
هیات علمی	۱(۰/۸)	۲(۱/۶)	۲۶(۲۰/۲)	۶۲(۴۸/۱)	۳۸(۲۹/۵)	۷۵/۴±۸/۴ (۶۵-۱۰۰)
دانشجو	۱۵(۱۲/۵)	۸(۶/۷)	۱۹(۱۵/۸)	۳۶(۳۰)	۴۲(۳۵)	۶۴/۰±۲۷/۷ (۵-۱۰۰)
توجه به نظرات دانشجویان در رابطه با درس						
هیات علمی	۱(۰/۸)	۱۶(۱۲/۴)	۳۵(۲۷/۱)	۶۳(۴۸/۸)	۱۴(۱۰/۹)	۷۲/۶±۵/۶ (۶۵-۱۰۰)
دانشجو	۱۴(۱۱/۷)	۷(۵/۸)	۲۶(۲۱/۷)	۴۶(۳۸/۳)	۲۷(۲۲/۵)	۶۰/۲±۲۶/۹ (۵-۱۰۰)
میزان رعایت نظم و ترتیب در فعالیت‌های آموزشی و حضور در کلاس						
هیات علمی	۲(۱/۶)	۳(۲/۳)	۳۰(۲۳/۳)	۷۰(۵۴/۳)	۲۴(۱۸/۶)	۷۵/۱±۸/۶ (۶۰-۱۰۰)
دانشجو	۱۹(۱۵/۸)	۳(۲/۵)	۲۰(۱۶/۷)	۳۹(۳۲/۵)	۳۹(۳۲/۵)	۵۸/۸±۲۸/۹ (۵-۱۰۰)
میزان رعایت سرفصل‌های دروس تعیین‌شده از طرف ستاد انقلاب فرهنگی						
هیات علمی	---	۲(۱/۶)	۵۳(۴۱/۱)	۶۱(۴۷/۳)	۱۳(۱۰/۱)	۷۲/۷±۵/۷ (۶۵-۱۰۰)
دانشجو	۱۷(۱۴/۲)	۶(۵)	۲۹(۲۴/۲)	۳۷(۳۰/۸)	۳۱(۲۵/۸)	۵۶/۲±۲۷/۹ (۵-۱۰۰)
میزان ارایه اطلاعات جدید، منابع و ماخذ مربوط به درس						
هیات علمی	۱(۰/۸)	۱(۰/۸)	۴۹(۳۸)	۵۲(۴۰/۳)	۲۶(۲۰/۲)	۷۴/۶±۸/۵ (۶۵-۱۰۰)
دانشجو	۱۳(۱۰/۸)	۸(۶/۷)	۲۰(۱۶/۷)	۳۶(۳۰)	۴۳(۳۵/۸)	۶۱/۸±۲۹/۱ (۵-۱۰۰)
میزان تاثیر تکلیف تعیین‌شده بر دانشجو						
هیات علمی	۴(۳/۱)	۷(۵/۴)	۵۳(۴۱/۱)	۵۳(۴۱/۱)	۱۲(۹/۳)	۷۳/۲±۶/۵ (۶۵-۱۰۰)
دانشجو	۹(۷/۵)	۹(۷/۵)	۲۷(۲۲/۵)	۳۸(۳۱/۷)	۳۷(۳۰/۸)	۶۲/۴±۲۷/۳ (۵-۱۰۰)
میزان افزایش یا کاهش علاقه دانشجو به این درس بعد از تدریس						
هیات علمی	۱(۰/۸)	۸(۶/۲)	۴۷(۳۶/۴)	۵۸(۴۵)	۱۵(۱۱/۶)	۶۵/۴±۱۰/۸ (۵۰-۱۰۰)
دانشجو	۱۱(۹/۲)	۸(۶/۷)	۳۳(۲۷/۵)	۳۹(۳۲/۵)	۲۹(۲۴/۲)	۶۰/۸±۲۵/۴ (۵-۱۰۰)
میزان علاقه به گذراندن دروس دیگر با این استاد						
هیات علمی	۲(۱/۶)	۳(۲/۳)	۴۷(۳۶/۴)	۵۷(۴۴/۲)	۱۹(۱۴/۷)	۷۳/۷±۶/۹ (۶۰-۱۰۰)
دانشجو	۱۲(۱۰)	۹(۷/۵)	۳۵(۲۹/۲)	۳۴(۲۸/۳)	۳۰(۲۵)	۵۹/۴±۲۶/۴ (۵-۱۰۰)

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-22]

پس از طراحی پرسش‌نامه، دو کارشناس آموزش‌دیده به‌طور مستقیم به اساتید و دانشجویان مراجعه و پرسش‌نامه‌ها را ارایه و پس از تکمیل جمع‌آوری نمودند. به کلیه شرکت‌کنندگان اطمینان داده شد که اطلاعات محرمانه بوده و بدون ذکر نام مورد بررسی قرار بگیرد. برای توصیف جمعیت از شاخص‌های میانگین و انحراف‌معیار و برای مقایسه داده‌های کمّی در دو گروه از آزمون T مستقل، با کمک نرم‌افزار آماری SPSS 18، استفاده شد.

نتایج

۱۹ نفر (۱۴/۷٪) از اعضای هیات علمی دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد، ۴۹ نفر (۳۸٪) دکترای تخصصی و ۶۱ نفر (۴۷/۳٪) تخصص بالینی بودند. ۶۸ نفر (۵۲/۷٪) از اعضای هیات علمی متخصص دروس علوم پایه و ۶۱ نفر (۴۷/۳٪) متخصص دروس بالینی بودند. ۱۹ نفر (۱۴/۷٪) از اعضای هیات علمی دارای درجه مربی، ۶۱ نفر (۴۷/۳٪) استادیاری، ۳۲ نفر (۲۴/۸٪) دانشیاری و ۱۷ نفر (۱۳/۲٪) استادی بودند. ۵۳ نفر (۴۱/۱٪) از اعضای هیات علمی سابقه تدریس کمتر از ۱۰ سال، ۵۲ نفر (۴۰/۳٪) ۱۰ تا ۲۰ سال و ۲۴ نفر (۱۸/۶٪) بیشتر از ۲۰ سال داشتند.

میانگین امتیاز مناسب‌بودن سؤال‌ها از نظر اساتید ۸/۱±۷۳/۰ (۱۰۰–۵۰) و از نظر دانشجویان ۲۶/۹±۶۱/۷ (۱۰۰–۵) بود ($p<0/001$). بالاترین وزن از نظر اساتید مربوط به گویه "میزان علاقه استاد به تدریس و فعالیت در رفع مشکلات علمی دانشجو" (۸/۴±۷۵/۴) و کمترین وزن مربوط به گویه "میزان افزایش یا کاهش علاقه دانشجو به این درس بعد از تدریس" (۱۰/۸±۶۵/۴) بود. بالاترین وزن از نظر دانشجویان مربوط به گویه "میزان تسلط استاد بر موضوع درس" (۲۳/۸±۶۵/۴) و کمترین وزن مربوط به گویه "میزان رعایت سرفصل‌های دروس تعیین‌شده از طرف ستاد انقلاب فرهنگی" (۲۷/۹±۵۶/۲) بود (جدول ۱).

بحث

هدف اصلی ارزشیابی اساتید اصلاح اشکال‌های روش تدریس اساتید است تا انتقال دانش از استاد به دانشجو به‌صورت کامل‌تر و صحیح‌تر انجام گیرد. این ارزیابی باید از یک‌سو بتواند نقاط ضعف و مشکلات را حل نماید و از سوی دیگر به تقویت هر چه بیشتر تدریس و یادگیری منجر شود. میانگین امتیاز مناسب‌بودن سؤال‌ها از نظر اساتید ۸/۱±۷۳/۰ (۱۰۰–۵۰) و از نظر دانشجویان ۲۶/۹±۶۱/۷ (۱۰۰–۵) بود که با نتایج *جعفری* که در آن ۹۵/۲٪ دانشجویان و ۸۰/۶٪ اساتید با ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان موافق بودند همخوانی دارد [۱۲].

سؤال در مورد "میزان علاقه استاد به تدریس و فعالیت در رفع مشکلات علمی دانشجو" از نظر ۷۷/۶٪ اساتید و ۶۵٪ دانشجویان و سؤال در مورد "میزان افزایش یا کاهش علاقه دانشجو به درس بعد از تدریس" از نظر ۵۶/۶٪ اساتید و ۵۶/۷٪ دانشجویان مناسب بود که با نتایج *ضیایی* که تاثیر ارزشیابی در روند تدریس را در ۴۵٪ موارد زیاد و در ۴۵٪ موارد متوسط گزارش می‌کند [۱۳] و نتایج *مینی* که تاثیر ارزشیابی استاد بر فرآیند آموزش و کیفیت تدریس را در ۴۸/۶٪ موارد موثر می‌داند [۸] هماهنگ است، ولی با نتایج *سرچمی* که تاثیر ارزشیابی دانشجو از استاد را بر فرآیند تدریس کم گزارش می‌کند همخوانی ندارد [۱۴]؛ یک قسمت از این اختلاف دیدگاه‌ها می‌تواند به دلیل نبودن برنامه مشخص و یکسان ارزشیابی در دانشگاه‌ها باشد.

۵۰/۴٪ اساتید و ۶۲/۵٪ دانشجویان میزان تاثیر تکلیف تعیین‌شده بر دانشجو یا به عبارت دیگر میزان سخت‌گیری استاد را در نمره ارزشیابی استاد موثر دانستند. در مطالعه *مینی*، ۶۰/۹٪ دانشجویان سخت‌گیری استاد در امتحان یا در کلاس را با کم‌شدن نمره ارزشیابی مرتبط می‌دانند [۸]، اما *تمیزی‌فر* افزایش سخت‌گیری و کنترل استاد در کلاس درس یا امتحان مربوط به درس را عامل تاثیرگذار در روند ارزشیابی استاد گزارش نمی‌کند [۱۵]. بنابراین باید سختی درس و تکلیف، نحوه امتحان و نحوه کنترل استاد در کلاس را در میزان نمره ارزشیابی دخیل دانست.

"میزان رعایت سرفصل‌های دروس تعیین‌شده از طرف ستاد انقلاب فرهنگی" از نظر ۵۷/۴٪ اساتید و ۵۶/۶٪ دانشجویان و "ارایه اطلاعات جدید، منابع و ماخذ مربوط به درس" از نظر ۶۰/۵٪ اساتید و ۶۵/۸٪ دانشجویان در نمره ارزشیابی موثر بود. حدود دوسوم اساتید معتقدند که با افزایش محتوی و رعایت استانداردها، نمره ارزشیابی آنها کاهش می‌یابد و ۷۲/۱٪ اساتید بیان می‌کنند که این نحوه ارزشیابی سبب کم‌کردن محتوی و کاهش استانداردها از سوی آنها شده است [۱۶]. در مطالعه *شکورنیا* میانگین نمره ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان ضعیف (۰/۷۲±۳/۷۷)، متوسط (۰/۸۶±۳/۷۵) و ممتاز (۰/۶۵±۳/۶۵) رابطه ضعیف منفی معنی‌داری نشان می‌دهد؛ یعنی هر چه معدل تحصیلی دانشجو بالاتر باشد، نمره ارزشیابی استاد پایین‌تر خواهد بود [۱۷]. *طرحانی* گزارش می‌کند که ۳۵/۵٪ دانشجویان پزشکی ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان را در بهبود وضعیت آموزشی غیرموثر و ۲۷/۴٪ تاحدودی موثر می‌دانند. ۴۳/۵٪ دانشجویان معتقدند که مسئولان به نظرات آنها در ارزشیابی بی‌توجه هستند، ۳۰/۶٪ دانشجویان تاثیر مستمر کارشناسان واحد نظارت و ارزشیابی را "زیاد" تا "خیلی زیاد" ارزیابی می‌کنند، ۲۷/۴٪ دانشجویان به محرمانه‌بودن پرسش‌نامه‌های خود اعتقاد دارند و تنها ۲۷/۴٪ دانشجویان فرآیند ارزشیابی را وسیله‌ای برای رتبه‌بندی و ارتقا اساتید می‌دانند [۱۸]. در مطالعه *معصومی* کمترین مخالفت به میزان ۲/۴٪ با ارایه مرجع و کتب مربوط به واحد درسی است و ۸۶/۸٪ دانشجویان فقط با خواندن آنچه که می‌خواهند امتحان بدهند، موافق هستند [۱۹].

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-22]

بنابراین باید سرفصل‌های معقول و جدید و مطابق با درس و زمان دانشجویان در نظر گرفته شود. برخی افراد پیشنهاد می‌دهند که ارزشیابی اساتید قبل از پایان ترم و قبل از ارایه نمره توسط استاد باشد، همچنین بهتر است بازخورد ارزشیابی به شیوه‌ای ملموس برای اساتید و دانشجویان مشخص شود تا از تکمیل بی‌انگیزه فرم‌ها توسط دانشجویان جلوگیری شود. ارزیابی مستمر اعضای هیات علمی و آگاهی دانشجویان نسبت به اهمیت ارزشیابی و تکمیل فرم‌های ارزشیابی دو مقوله مهم در ارزشیابی اساتید هستند.

نتیجه‌گیری

اعضای هیات علمی و دانشجویان دانشگاه مورد بررسی با اعمال تغییراتی در اولویت‌بندی و سهم نمره ارزشیابی هر سئوال در فرم‌های جاری ارزشیابی اساتید در دروس نظری موافق هستند و این فرم‌ها می‌تواند در ارزیابی مورد استفاده قرار گیرد.

تشکر و قدردانی: از کلیه اساتید و دانشجویانی که در زمینه تکمیل پرسش‌نامه‌های این تحقیق همکاری نموده‌اند و همچنین از مدیریت اطلاع‌رسانی و کتابخانه دانشکده پزشکی تقدیر و تشکر می‌شود.

منابع

1- Metcalfe DH, Matharu M. Students, perception of good and bad teaching: Report of a critical incident study. Med Educ. 1995;29(3):193-7.
2- Seif A. Teacher evaluation using students' view point: Is it reliable? Psychol Res. 1997;1:12-24.
3- Seif A. Educational measurement, assessment and evaluation. 3rd ed. New York: Routledge Publisher; 2004.
4- Council of Australasian Tribunals Inc. Should tribunals be required to meet performance criteria and, if how would they be defined and enforced. Australia: Council of Australasian Tribunals Inc; 2007. Available from: http://www.coat.gov.au/docs/QLDChapter/seminar_14-2-03_performance_criteria
5- Khallily M, Yaghinlo M, Javaher Dashti F. Human resources and the process of evaluation. Tadbir J. 2005;14(139):72-86. [Persian]
6- Pazargadi M, Khatiban M, Ashktorab T. Performance evaluation of nursing faculty members: A qualitative study. Iran J Med Educ. 2009;8(2):213-26. [Persian]
7- Gordgi Y. The relation between acceptance of teachers from the view point of students and how they evaluate teachers training activities [dissertation]. Tehran; Allameh Tabatabaie University; 2009.
8- Amini M, Honardar M. The view of faculties and medical students about evaluation of faculty teaching experiences. Semnan Univ Med Sci J. 2008;9(3):171-7. [Persian]
9- Tootoonchi M, Changiz T, Alipour L, Yamani N. Faculty members' viewpoints towards teacher evaluation process in Isfahan university of medical science. Iran J Med Educ. 2006;6(1):23-30. [Persian]
10- Adams JV. Student evaluations: The ratings game. Inquiry. 1997;1(2):10-6.
11- Blunt A. The effects of anonymity and manipulated grades on student ratings of Instructors. Community Rev. 1991;18:48-53.
12- Jafari H, Vahidshahi K, Kosaryan M, Mahmoodi M. Comparison between the results of academic staff self assessment and those made by the students, faculty of medicine, Mazandaran university of medical sciences. Mazandaran Univ Med Sci J. 2007;17(57):67-74. [Persian]
13- Ziaee M, Miri MR, Hajiabadi MR, Azarkar GH, Asbak P. Academic staff and students' impressions on academic evaluation of students. Birjand Univ Med Sci J. 2006;13:61-8. [Persian]
14- Sarchami R, Salmanzade H. The view of faculties of Iran university of medical sciences about effect of evaluation on teaching effectiveness. Qazvin Univ Med Sci J. 2005;34:67-71. [Persian]
15- Tamizifar B. Is there any correlation between faculty evaluation scores and student grades? Tehran; Proceeding of 4th National Conference of Medical Education, 1999. [Persian]
16- Birnbaum MH. A survey of faculty opinions concerning student evaluations of teaching. Fullerton: California State University; 2006. Available from: http://psych.fullerton.edu/mbirnbaum/faculty3.html
17- Shakurnia A, Malayeri A, Torabpour M, Elhampour H. Correlation between student evaluation of teaching and students' grades. Iran J Med Educ. 2006;6(1):51-7. [Persian]
18- Tarhani F. Evaluation of faculty members from viewpoint of medical students of Lorestan university of medical sciences. Iran J Med Educ. 2002;8(1):11-9. [Persian]
19- Masomi H, Sorrori-Zanjani R, Mosavi-Nasab N, Bigdeli Gh. A study of faculty member's evaluation form student's point of view at Zanjan medical sciences university, 2009-2010. J Med Educ Dev. 2009;2(2):31-8. [Persian]

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-22]

یادداشت:

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-11-22]